

Nr 70.

Ankom till riksdagens kansli den 20 maj 1920 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning angående provisorisk åtgärd beträffande ordnandet av riksdagens inre administrativa och ekonomiska angelägenheter.

I en till bankoutskottet avlåten, den 6 innevarande maj dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksgäldskontoret hemställt, »att bankoutskottet ville föreslå riksdagen besluta att bemyndiga fullmäktige att, i avbidan på slutligt avgörande av frågan om ordnandet av riksdagens inre administrativa och ekonomiska angelägenheter, tills vidare från och med den 1 januari 1921 såsom vice värd i riksdagens hus förordna en tjänsteman mot en avlöning, icke överstigande vad enligt gällande stat tillkommer förste revisorn i riksgäldskontoret.»

Fullmäktige anföra i ärendet följande:

»Sedan 1917 års riksdag uppdragit åt fullmäktige i riksgäldskontoret att låta utreda, huruvida och i vad mån nuvarande anordningar i avseende å handhavandet av riksdagens inre administrativa och ekonomiska angelägenheter skulle kunna förändras i syfte att större enhetlighet och planmässighet därutinnan vunnas, framlade fullmäktige i skrivelse till bankoutskottet av den 7 maj 1919 utredning och förslag angående inrättande inom riksgäldskontoret av en riksdagens ekonomiska förvaltningsbyrå. Utskottet meddelade emellertid i skrivelse till fullmäktige av den 28 i samma månad, att utskottet icke funnit fullmäktiges framställning föranleda någon utskottets åtgärd. Utskottet ansåg nämligen, att den av fullmäktige verkställda utredningen borde i vissa avseenden fullständigas, och angav utskottet åtskilliga synpunkter, vilka därvid särskilt borde beaktas.

Med anledning av denna skrivelse beslöto fullmäktige att i ärendet låta verkställa förnyad utredning, vilken anförtroddes åt en av nio ledamöter bestående

kommitté. Till ledamöter i kommittén kallade fullmäktige bankoutskottets dåvarande ordförande och vice ordförande herrar E. Hedenstierna och E. Kristensson samt utsågo bland sig herrar greve G. Lagerbjelke, G. Kobb och E. Söderberg. På anmodan av fullmäktige utsågos vidare till ledamöter i kommittén, av talmanskonferensen herrar S. H. Kvarnzelius och P. Cronvall samt av kanslideputerade och andra kammarens ekonomideputerade gemensamt herrar K. Stenström och A. Rune.

Kommittén, som under innevarande april månad avslutat sitt arbete, har såsom resultat därav till fullmäktige ingivit en till fullmäktige ställd skrivelse, därvid fogats fem särskilda förslag, av kommittén betecknade såsom *alternativ I*, samt avskrift av ett utav filosofie doktor K. Hagman till kommittén avgivet yttrande angående riksdagsbeslutet.

Såsom av kommitténs ovanberörda skrivelse framgår, har kommittén framlagt alternativa förslag till inrättande av en från riksgäldskontoret helt och hållet skild riksdagens byrå dels ock till anordnande i riksgäldskontoret av en riksdagens ekonomiska förvaltningsbyrå. Det förra av dessa alternativ medför genomgripande förändringar, under det att det senare, som i huvudsak överensstämmer med fullmäktiges ovan omnämnda förslag av den 7 maj 1918, nära ansluter sig till nuvarande förhållanden.

Då kommitténs skrivelse och förslag avgivits först den 26 nästlidna april, lärur tiden ej medgiva vare sig för fullmäktige eller bankoutskottet och kamrarna att under innevarande riksdag taga ställning till de båda framlagda alternativen. Med hänsyn till svårigheten att på ett tillfredsställande sätt inom riksgäldskontoret handlägga de alltmer växande riksdagsgöromålen anse fullmäktige sig emellertid böra framlägga förslag till vissa provisoriska åtgärder i avvaktan på det slutliga ordnandet av den föreliggande frågan. Fullmäktige få härvid erinra om, att, sedan 1917 års riksdag medgivit fullmäktige att såsom biträde åt vice värden i riksdagshuset tillsvidare förordna en tjänsteman med avlöningsförmåner lika med andra gradens tjänstemän, fullmäktige från och med år 1918 kunnat inrätta en särskild avdelning i riksgäldskontoret, benämnd *riksdagens vicevärdsexpedition*. Å denna, som förestås av vice värden — den nuvarande riksgäldskommisarien —, är placerad den ovannämnda tillförordnade tjänstemannen av andra graden, varjämte i mån av behov å avdelningen anlitas biträde av riksgäldskontorets extra personal.

Under de två år, som förflutit, sedan vicevärdsexpeditionen inrättades, har det visat sig alltmer svårt för riksgäldskommisarien att vid sidan av sin egentliga tjänst medhinna att ägna nödig tid åt arbetet å expeditionen; och har detta arbete numera nått en sådan omfattning samt kräver så mycken tid och omtanke, att det enligt fullmäktiges mening är omöjligt att längre förena föreståndarskapet för denna expedition med ordinarie befattning i riksgäldskontoret. Riksgäldskommisarien har ock för fullmäktige upprepade gånger uttryckt sin önskan att bliva befriad från vicevärdsupdraget.

Då det sålunda synes ofrånkomligt, att vicevärdsgöromålen för framtiden handhas av en person, som kan ägna en väsentlig del av sin tid däråt, hava fullmäktige ansett lämpligt att ånyo upptaga det förslag, som fullmäktige framlade i sin skrivelse till utskottet av den 7 maj 1918, nämligen att såsom föreståndare för vicevärdsexpeditionen placeras en tjänsteman, vilken, utom de vice värden tillkommande åligganden, skulle hava att utföra de göromål, som åligga föreståndaren för riksdagens tryckeriexpedition. Fullmäktige hysa fortfarande den uppfattningen, att

en sådan sammanslagning skulle vara både möjlig och fördelaktig. Visserligen tillkommer utseendet av vice värden och tryckeriexpeditionens föreståndare nu olika myndigheter nämligen riksgäldsfullmäktige och riksdagens kanslideputerade, men denna omständighet torde ej behöva hindra det provisorium på ett eller annat år, varom fråga är. Tidpunkten för en sådan sammanslagning är nu synnerligen lämplig, enär, enligt vad fullmäktige inhämtat, kamrarnas talmän till bankoutskottet avlåtitt en framställning angående pensionerande av tryckeriexpeditionens föreståndare fil. kandidaten J. P. Velander från och med ingången av år 1921. Beträffande avlöningen för den tjänsteman, som sålunda skulle förena befattningen såsom föreståndare för vicevärds- och tryckeriexpeditionerna, vilja fullmäktige ansluta sig till vad kommittén föreslagit i fråga om alternativ II eller att den sättes lika med den, som tillkommer förste revisorn i riksgäldskontoret d. v. s. 6,800 kronor. Såsom lämplig benämning för befattningshavaren i fråga vilja fullmäktige föreslå *byrådirektör*. Kostnaderna för ifrågasatt anordning bliva ej stora, då arvodena till såväl vice värden som tryckeriexpeditionens föreståndare skulle bortfalla. Den befattningshavare i andra graden, som nu är förordnad å vicevärdsexpeditionen jämlikt riksdagens år 1917 lämnade medgivande, kommer givetvis fortfarande att vara behöfvig.

Till följd av ovan omförmälda svårigheter skulle fullmäktige helst sett, att bemyndigande kunnat erhållas att tillsätta berörda nya befattningar redan från den 1 juli innevarande år, men vid det förhållande att tryckeriexpeditionens nuvarande föreståndare torde komma att erhålla pension först från den 1 januari 1921 vilja fullmäktige ej ifrågasätta annat än att sagda bemyndigande må gälla från samma tid.

I detta sammanhang vilja fullmäktige framhålla, att en provisorisk lösning, på sätt fullmäktige här ifrågasatt, givetvis ej bör få verka prejudicerande på den slutliga lösningen av frågan om ordnandet av riksdagens inre administrativa och ekonomiska angelägenheter.»

Vid fullmäktiges skrivelse finnas fogade dels ovan omförmälda av kommittén till fullmäktige avlämnade handlingar, dels ett avtryck av fullmäktiges förslag av år 1918.

Såsom fullmäktige erinra, uppdrog 1917 års riksdag åt fullmäktige att låta utreda, huruvida och i vad mån nuvarande anordningar i avseende å handhavandet av riksdagens inre administrativa och ekonomiska angelägenheter skulle kunna förändras i syfte att större enhetlighet och planmässighet därutinnan vunnas. I anledning härav framlade fullmäktige i en till bankoutskottet den 7 maj 1918 avlåten skrivelse utredning och förslag angående inrättande inom riksgäldskontoret av en riksdagens ekonomiska förvaltningsbyrå. Denna framställning föranledde emellertid icke någon utskottets åtgärd.

Fullmäktige uppdrogo sedermera åt en kommitté att verkställa förnyad utredning i ärendet. Resultatet av denna utredning föreligger *Bihang till riksdagens protokoll 1920. 8 saml. 50 häft. (Nr 67—70.)* 2

nu i alternativa förslag dels till inrättande av en från riksgäldskontoret helt och hållet skild riksdagens byrå, dels ock till anordnande av en riksdagens ekonomiska förvaltningsbyrå i riksgäldskontoret.

Då kommitténs utlåtande avgivits först den 26 nästlidna april, hava dessa förslag icke kunnat komma under omprövning vid innevarande riksdag. Fullmäktige hava emellertid framhållit, hurusom med hänsyn till svårigheten att under nuvarande förhållanden, då riksgäldskommissarien har att jämte sin egen synnerligen krävande befattning förestå vicevärdsexpeditionen, inom riksgäldskontoret handlägga de alltmer växande göromålen för riksdagens räkning, det syntes vara nödvändigt, att provisoriska åtgärder snarast möjligt vidtoges i avvaktan på föreliggande frågas slutliga avgörande. I detta avseende hava fullmäktige föreslagit, att såsom föreståndare för vicevärdsexpeditionen tillsvidare placeras en tjänsteman benämnd byrådirektör, med avlöninglika med förste revisorns i riksgäldskontoret; och skulle denne utom de vice värden tillkommande åligganden tillika hava att utföra de göromål, som tillhöra föreståndaren för riksdagens tryckeriexpedition. Denna förändring har ansetts böra träda i kraft från och med den 1 januari 1921.

Utskottet delar fullmäktiges uppfattning om nödvändigheten av att vicevärdsgöromålen handhavas av en person, som kan ägna en väsentlig del av sin tid däråt och torde det även vara lämpligt, att nämnda göromål förenas med dem, som åligga föreståndaren för riksdagens tryckeriexpedition. Under sådana förhållanden och då utskottet förutsätter, att föreliggande förslag icke kommer att verka prejudicerande på den slutliga lösningen av frågan om ordnandet av riksdagens inre administrativa och ekonomiska angelägenheter, har utskottet funnit sig böra tillstyrka bifall till förslaget, dock synes med hänsyn till anordningens provisoriska karaktär någon särskild benämning å befattningen, såsom av fullmäktige ifrågasatts, icke nu böra fastställas. Då riksdagen numera bifallit framställt förslag om beviljande från och med år 1921 av pension åt den nuvarande föreståndaren för tryckeriexpeditionen, torde den här ifrågasatta anordningen, på sätt fullmäktige jämväl föreslagit, böra vinna tillämpning från och med nyssnämnda tidpunkt.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att, i avbidan på slutligt avgörande av frågan om ordnandet av riksdagens inre administrativa och ekonomiska angelägenheter, tills vidare från och med den 1 januari 1921 såsom vice värd i riks-

dagens hus förordna en tjänsteman mot en avlöning icke överstigande vad enligt gällande stat tillkommer förste revisorn i riksgäldskontoret.

Stockholm den 20 maj 1920.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Wickman, Juhlin, Lindley, Öhngren, Östberg, Svensson*
i Eskhult och *Malmberg* samt

av andra kammaren: herrar *Kristensson, Jonsson* i Gumboda, *Borg, Sommelius, Edbom,*
Wikström, Borggren och *Lindvall.*
